

א. מודליני תמונת ילדה מהעסקה בימוזיאון תל-אביב

אמדיאו מודליני

המקורבים ביותר, כגון סוטין ואחרים, באו ממזרח אירופה והשפיעו עליו דהשפעה רבה. הוא בא פריסה כפסל צעיר, שכבר הספיק להציץ לתוך עולם האמנות בתחנות חייו בערי איטליה, שם אפשר ואפשר לתהות על האמנות הפלסטית. בכל מאודו חשק בפסלות ודבק בה בכל כוח התלהבותו, בה בקש למצוא בטוי לחזותו ולזעזועי רוחו. שלא הרפו ממנו עד רגע חייו האחרון. תלמיד אסכולה איטלקית, שלא הניחה לו די חופש, סוער בכל מהותו, זנק, כמי שרק עתה נשתחרר מכבליו, הסוגרים ומכבידים עליו, והשליך את עצמו לבין הזרמים החדשים של האמנות הפלסטית. אשר באופן כה בלתי צפוי הכתה גלים בחיים הרוחניים באירופה. אלה היו שנות עליתו של פ. פיקסו ושל האמנות הקוביסטית בכלל. זו האחרונה מצאה לה סמלים לשאיפותיה בפלסטיקה הכושית. המצרית ושל עמים פרימיטיביים אחרים. מודליני עמד מוקסם מפני שפע האפשרויות, הגלויים, עד כדי כך, שנכנע כולו לסגנונה של הפלסטיקה הזאת. כאן דמה למצוא בטוי לסערת רוחו. אך לשוא.

תוך סערת רוחות של דור אמנים האחרון כבש לו, א. מודליני, מקום חשוב, אם גם באחור זמן; רק אחרי מותו הטרגי הכירו בו את הצייר, שמצא לו את בטויו העצמי. הוא היה גם לסמל הרוחות הנסערים שמלאו את מונטפרנס. קפה רוטונד, קפה דום—אלה מקומות פגישה של העולם האמנותי-ספרותי בפריס, המבקש לו שביל, ולעתים גם פורץ לו דרך לשיא היצירה האמנותית והתהלה העולמית. כי ספג לתוכו מכל היסורים, שהיו למנת חלקו של האמן. פרשת חייו היא חלק בלתי נפרד של אותה המערבולת. הקרואה "מונטפרנס", והכוללת את תקוותיו ואכזבותיו של כל אמן. מי מהם לא עבר את דרך קוצים וברקנים זו? אך יותר מכולם, מבני דורו וחבריו, התענה א. מודליני הסוער והנסער, שלא מצא לו מנוח בחייו והלך מדהי לדחי, ונקטף ביפי חייו. בשנים, בן כל אמן נגש מתוך נגרות לעצב את הבטוי החלטי ליצירתו. בן למשפחה יהודית אמידה בליבורנו בא אמדיאו מודליני 1905, כבן 22, פריסה. וזה היתה לו היהדות ועוד זרים היו לו היהודים. אך רצה הגורל, שיפגש דוקא עם ציירים יהודים ואף ידידיו